

“La Nit Europea dels Ratpenats a Sabadell”

1. DADES DE L'ENTITAT RESPONSABLE

1.1. Presentació entitat

L'ADENC, l'Associació per la Defensa i l'Estudi de la Natura, és una entitat sense afany de lucre creada el 1982 amb la voluntat de defensar i estudiar el patrimoni natural del Vallès. Declarada d'utilitat pública, té una dilatada experiència en campanyes educatives i projectes de millora de l'entorn. Com a entitat de referència en el sector ambiental ha publicat diversos estudis i promogut campanyes de defensa del territori com el projecte “Fes reviure el Ripoll” des de 2009 i des de 2016 el projecte de custòdia del territori del Parc de Grípia Ribatallada.

1.2. Dades d'identificació

Associació per la Defensa i l'Estudi de la Natura (ADENC)

NIF: G-59074484

Adreça social: Ca l'Estruch. Carrer St. Isidre 140 - 08208 Sabadell

Adreça postal: Apt. correus 462 - 08200 Sabadell

Telèfon: 93 717 18 87

a-e: correu@adenc.cat

web: www.adenc.cat

Blog www.caminsplatejats.blogspot.com

Twitter [@Adenc1982](https://twitter.com/Adenc1982)

Facebook www.facebook.com/adenc.valles

2. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE I LES ACTIVITATS A REALITZAR

2.1. Introducció

Per què són importants els ratpenats?

Els ratpenats són animals que, per la seva biologia i el seu paper en els ecosistemes, estan considerats com a bons bioindicadors del nostre entorn. Més concretament, els ratpenats són utilitzats com a indicadors de l'estat de salut de multitud d'ecosistemes, ja que responen negativament a la pressió exercida sobre aquest. La majoria d'espècies de ratpenats europeus són depredadors incansables d'una gran varietat d'insectes i al trobar-se al capdamunt de les xarxes tròfiques de molts hàbitats, la seva presència i abundància són un reflex sobre la qualitat d'aquests ecosistemes tant delicats. A més, els ratpenats ofereixen un sistema de control de plagues extremadament eficaç i totalment gratuït. Un ratpenat pot arribar a consumir més de la meitat del seu pes en insectes en una nit i per tant són la forma més ecològica de controlar les poblacions d'insectes com ara els mosquits, evitant la utilització de productes químics. Així, per exemple, la recuperació de les poblacions de ratpenats al Delta de l'Ebre va comportar la reducció de l'ús d'insecticides d'ampli espectre (Flaquer, 2012).

Tanmateix i malgrat la importància ecològica dels ratpenats a dia d'avui són un dels grups de mamífers més desconeguts de la nostra fauna tant des d'un punt de vista científic com social. En aquest sentit al febrer de 2016 un grup de socis de l'ADENC vam constituir el Grup d'Estudi dels Ratpenats de l'ADENC (GERA). Es tracta d'un nou grup de treball i recerca naturalista format per persones de formacions diverses amb l'objectiu principal de conèixer i conservar les poblacions de ratpenats del Vallès.

En què consisteix "La Nit Europea dels Ratpenats"?

La “**Nit dels Ratpenats**” és una **activitat d'educació ambiental** que s'ha vingut realitzant cada any des de 1997 en més de 30 països europeus i que té lloc l'últim cap de setmana d'agost. Aquesta activitat ha estat promoguda per EUROBATS, una entitat europea nascuda al voltant del conveni del mateix nom (i que l'estat espanyol no ha signat) que té per finalitat l'estudi i la protecció dels ratpenats. **En aquesta activitat diferents entitats de tota Europa** implicades en la conservació de la natura **transmeten informació al públic sobre la importància ecològica dels ratpenats**, així com aspectes relacionats amb la seva biologia com per exemple com viuen, de què s'alimenten, quines necessitats tenen i quines són les seves amenaces. Aquesta activitat sol consistir en la **realització de presentacions, exposicions, tallers i passejades, sovint oferint l'oportunitat d'escoltar els sons dels ratpenats amb el suport de la tecnologia d'ultrasò.**

La Nit Europea dels Ratpenats s'ha implantat a molts indrets i a les principals ciutats europees. A Catalunya, la major part d'activitats d'aquest tema les ha vingut realitzant la Secció de Quiròpters del Museu de Ciències Naturals de Granollers que és un dels principals referents sobre l'estudi d'aquests mamífers i amb qui el GERA té una bona i fructífera relació. La nostra proposta consisteix en incloure Sabadell dins de la xarxa de ciutats europees sensibilitzades amb la conservació d'espècies amenaçades com els ratpenats i amb la conservació dels valors naturals en general.

En línia amb aquest objectiu i aprofitant la difusió i empenta que pot donar la realització de la Nit Europea dels Ratpenats a Sabadell, també proposem la realització d'un taller que permeti instal·lar caixes refugi per ratpenats a les zones forestals sabadellenques del Parc de Grípià Ribatallada que van ser malmeses per les fortes ventades de 2014. Els ratpenats forestals es troben entre els animals més amenaçats de la nostra fauna (López-Bausells 2016) i aquest tipus de mesures permeten protegir-los i millorar l'ecosistema en general, alhora que permeten també realitzar tallers participatius durant la construcció i col·locació de les caixes refugi, durant el seu seguiment, etc. La zona triada, el Parc de Grípià Ribatallada, permet a més sumar esforços en la millora d'un espai que està sent objecte d'un projecte ciutadà de protecció i custòdia del territori.

2.2 En què consisteix el nostre projecte?

Des de l'ADENC i més concretament des del GERA **proposem organitzar a Sabadell la Nit Europea dels Ratpenats** que enguany es realitzarà a finals d'agost. En relació i al voltant d'aquesta activitat proposem també **la realització d'activitats i tallers participatius sobre ratpenats** a la zona del Parc de Grípia Ribatallada de Sabadell.

2.3. Quins són els objectius del projecte?

La ciutadania de Sabadell que participi en les activitats del projecte:

- Participarà en la "Nit Europea dels Ratpenats".
- Coneixerà la importància ecològica i cultural dels ratpenats.
- Es sensibilitzarà sobre la necessitat de protegir i conservar els ratpenats.
- Construirà i col·locarà les caixes refugi dels ratpenats a les zones afectades per les ventades de 2014 al Parc de Grípia-Ribatallada.
- Participarà en activitats de divulgació (tallers, passejades nocturnes, revisió i seguiment de les caixes refugi, etc.) al voltant d'aquesta zona.

2.4. Quines activitats es realitzaran?

Entre les activitats que es plantegen realitzar s'inclouen **xerrades, tallers de construcció de caixes refugi i passejades per sortir a escoltar i identificar els sons dels ratpenats** urbans i del riu Ripoll **mitjançant la utilització de detectors d'ultrasons**.

2.5. Quins recursos necessaris materials, humans, i econòmics necessitarem?

El GERA porta ja un any realitzant seguiment de ratpenats a la zona del riu Ripoll però per poder desenvolupar les activitats proposades que apropin el món dels ratpenats a la ciutadania, són necessaris recursos addicionals dels quals no disposem. Per la realització de les diferents activitats necessitarem en primer lloc detectors d'ultrasons per poder fer les passejades amb l'objectiu que la gent pugui escoltar els crits dels ratpenats i identificar les diferents espècies. En segon lloc, necessitarem comprar el material necessari (fustes,

cargols, oli de llinosa, escala d'alumini, etc.) per poder construir i col·locar les caixes refugi pels ratpenats. Es planteja construir el model de caixa refugi "Kent", dissenyada pel Kent Bat Group d'Anglaterra i de molta difusió entre les entitats per realitzar el tipus d'activitat proposat ja que és econòmica i de fàcil construcció. Amb els recursos sol·licitats es podran construir 10 caixes refugis que s'instal·laran en dos grups de 5. L'escala d'alumini que es sol·licita permetrà col·locar les caixes refugi amb seguretat i tant aquesta escala com els detectors d'ultrasons quedaran ja disponibles per activitats futures a la ciutat de Sabadell.

2.6. Quin és el calendari de desenvolupament del projecte?

Maig-Juliol: Taller de construcció de les caixes refugi.

Divendres 25 d'agost:

- Xerrada presentació de les jornades a Ca l'Estruch.
- "Bat Night", a la plaça Marçet per observar i identificar els ratpenats urbans.

Dissabte 26 d'agost:

- Matí: Taller de col·locació de Caixes Refugi al Parc de Grípià Ribatallada.
- Tarda: "Bat Night", passejada per la zona del Parc de Grípià Ribatallada per observar i identificar els ratpenats forestals.

Diumenge 27 d'agost:

- Matí: Penjada de caixes refugi al parc peri-urbà de Grípià Ribatallada.
- Tarda: "Bat Night", passejada pel Riu Ripoll per escoltar i identificar els ratpenats d'aquest ecosistema fluvial.

2.7. Com farem la difusió del projecte?

Es farà difusió del projecte a través de la web de l'ADENC i de les xarxes socials, a través del correu electrònic i a totes les activitats de l'entitat.

2.8. Quin es el pressupost detallat del projecte?

Despeses:

- 3 detectors d'ultrasons MAGENTA BAT-4 (86.60€ x 3)	259,80 €
- 1 escala d'alumini de 4.8m	120,00 €
- Fustes, cargols i oli de llinosa per la construcció de caixes refugi	120,20 €
TOTAL	500,00 €

Ingressos:

- Retorn social de la Crida	500,00 €
-----------------------------	-----------------

3. Bibliografia

Flaquer C., et alt. (2012). *Els Quiròpters com a bioindicadors dels impactes del canvi climàtic a Catalunya*. Estudi publicat per la Oficina Catalana del Canvi Climàtic (OCCC).

López-Balsells, A. et alt. (2016) *Bat boxes in urban non-native forests: a popular practice that should be reconsidered*, Urban Ecosystems, 2016. DOI 10.1007/s11252-016-0582-9

4. RESUM DEL PROJECTE (15 línies)

L'objectiu principal d'aquest projecte és donar a conèixer a la ciutadania de Sabadell la importància ecològica d'un dels grups de mamífers més enigmàtics i desconeguts tant des d'un punt de vista científic com social, **els ratpenats**. Els ratpenats estan **considerats** com a **bons indicadors de la qualitat ambiental** del nostre entorn. Així per exemple, els ratpenats **controlen les poblacions de mosquits**, evitant la utilització excessiva de productes químics. Tanmateix i malgrat la seva importància, **actualment moltes espècies de ratpenats** i especialment les forestals **es troben amenaçades**. És per això que **per tal de sensibilitzar els sabadellencs** sobre la importància ecològica dels ratpenats i les amenaces que pateixen aquests mamífers, **l'ADENC proposa organitzar "La Nit Europea dels Ratpenats a Sabadell"**, incorporant el nostre municipi dins el cercle de les principals ciutats europees que des de fa 30 anys celebren aquesta activitat de divulgació i conscienciació. Mes concretament, **es proposa organitzar sortides per observar, conèixer i "escoltar" els ultrasons dels ratpenats**. A més, es realitzaran **tallers participatius dirigits a famílies per construir caixes refugi** que seran col·locades en les zones forestals sabadellenques del Parc de Grípia Ribatallada afectades per les ventades del 2014.

5. LOGOTIP ENTITAT I PROJECTE.

